Krimināllietas Nr.11210017816
Nr.K16-0105-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2017.gada 22.martā

Jēkabpils rajona tiesa,
tiesnese L.Baltmane-Zepa,
piedaloties prokurorei I.Gailei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas.
Tiesa

konstatēja:

/pers. A/ realizēja nelikumīgu alkoholisko dzērienu.

2016.gada 29.aprīlī laikā ap plkst. 09.33 /pers. A/ savā dzīves vietā /adrese/, tīši un nelikumīgi, pārkāpjot likuma "Par akcīzes nodokli" 33.panta otrajā daļā un trešajā daļā noteikto, ka Latvijas Republikā aizliegts realizēt alkoholiskos dzērienus, par kuriem nav samaksāts akcīzes nodoklis un kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, mantkārīgu motīvu vadīta, ar tiešu nodomu, tas ir, apzinoties savas darbības kaitīgumu, sankcionēta speciālā izmeklēšanas eksperimenta laikā par 4 EUR realizēja speciālā izmeklēšanas eksperimentā iesaistītajai personai vienu 1 litra tilpuma polimērmateriāla pudeli bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markas ar 1020 ml spirtu saturošu šķidrumu, kas izgatavots no etilspirta (etilspirta saturs 40,9% pēc tilp.20° C) un ūdens, piedāvājot to kā alkoholisku dzērienu.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[1] panta pirmajā daļā.

Apsūdzētā tiesas sēdē sevi atzina par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas, neapstrīdēja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, piekrita pierādījumu pārbaudes neveikšanai tiesas izmeklēšanā pēc tam, kad tiesa izskaidroja apsūdzētajai pierādījumu pārbaudes neveikšanas būtību un sekas.

Prokurore izteica viedokli, ka lietā nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma 499.pantā paredzētie apstākļi.

Tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma lietā neveikt pierādījumu pārbaudi lietā, jo apsūdzētā atzina savu vainu izvirzītajā apsūdzībā un piekrita pierādījumu pārbaudes neveikšanai tiesas izmeklēšanā, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par apsūdzētās vainīgumu un noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajai celtā apsūdzība atbilst Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas noteikumiem un ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka apsūdzētās faktiskās darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas, lietā ir pierādīts apsūdzētās vainīgums, tāpēc apsūdzētā ir sodāma, taisot notiesājošu spriedumu, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 520.pants.

Tā kā tiesas sēdē pierādījumu pārbaude netika veikta, tad, ievērojot Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajā daļā noteikto, šajā spriedumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu apsūdzētajai ir piespriežams sods tādā apmērā, kādu noteic Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas sankcija, ievērojot Krimināllikuma Vispārīgās daļas noteikumus. Krimināllikuma 46.panta otrā daļa paredz, ka, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, saskaņā ar šī panta trešo daļu tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tāpat vērā ņemams Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis, kas ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešās daļas nosacījumiem tiesas izmeklēšanā pārbaudot apsūdzētās personu raksturojošos datus, tiesa konstatēja, ka apsūdzētā iepriekš nav sodīta *(lietas 65.lapa).* Apsūdzētā ir 3.grupas invalīde, algotu darbu nestrādā.

Ievērojot iegūtās ziņas par apsūdzēto, tiesa secina, ka viņa vērtējama neitrāli.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētās atbildību mīkstinošo apstākli atzīst savas vainas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzīšanu. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 11.punktu par apsūdzētās atbildību pastiprinošo apstākli noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums izdarīts mantkārīgu tieksmju dēļ.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas ir klasificējams kā mazāk smags noziegums, ko izdarot, apsūdzētā apdraudējusi tautsaimniecības intereses.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētā piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, tā izmantojot savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants. Tas, ka apsūdzētā izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņas atbildību mīkstinošu apstākli, bet ir ņemams vērā pie soda veida noteikšanas *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta nolēmumu lietā SKK- 232/08)*.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(sk. A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par (..) mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Minētais soda noteikšanas princips attiecināms arī uz konkrēto gadījumu.

Krimināllikuma 40.panta otrā daļa noteic, ka piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām.

Lai gan Krimināllikumā nav konkrēti paskaidrots, kādas personas atzīstamas par darbnespējīgām, atbilstoši juridiskajā literatūrā noteiktajam, darbnespējīgas personas ir invalīdi, pensionāri, grūtnieces un citas personas *(sk. Krastiņš U., Liholaja V., Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 182.lpp.)*. Šāda atziņa nostiprināta arī Augstākās tiesas judikatūrā *(sk. Augstākās tiesas 2014.gada 16.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-154/2014 (11360012508), 2015.gada 27.februāra lēmumu lietā Nr.SKK- 48/2015(11390066312)*.

Analizējot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības, sociālo aizsardzību, var

secināt, ka noteikts vecums, slimība, invaliditāte, maternitāte pilnīgi atņem, vai daļēji ierobežo personas spēju strādāt un tāpēc šādām personām nepieciešama sociālā aizsardzība. Pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo personu veselības stāvokli *(sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2017.gada 20.janvāra lēmumu lietā Nr.15830029512, SKK-J-44/2017)*.

Ievērojot norādīto, apsūdzētajai kā invalīdei sods piespiedu darba veidā nav nosakāms.

Sods par izdarīto noziedzīgo nodarījumu naudas soda veidā apsūdzētajai nav piemērojams, jo, novērtējot viņas mantisko stāvokli saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta nosacījumiem, secināms, ka apsūdzētā nespēs šo soda veidu izpildīt.

Apsūdzētajai nav piemērojama arī īslaicīga brīvības atņemšana, jo apsūdzētā nav tik sabiedriski bīstama, lai viņu izolētu no sabiedrības.

Tiesa par atbilstīgu un samērīgu, atbilstošu soda mērķim un soda veida ietekmējošajiem apstākļiem, apsūdzētajai uzskata sodu brīvības atņemšanas veidā.

Piespriežot apsūdzētajai sodu brīvības atņemšanas veidā, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 55.pantā paredzēto iespēju vainīgo notiesāt nosacīti, ja tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgās personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

Ņemot vērā nosacītas notiesāšanas būtību, proti, saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, piespriestais brīvības atņemšanas sods ir izpildāms reāli, konkrētajā gadījumā pārbaudes laika noteikšana apsūdzētajai būs audzinošāks sods par reālas brīvības atņemšanas sodu, jo tas dos iespēju apsūdzētajai arī turpmāk uzturēties sabiedrībā, pierādīt, ka viņa spēj būt likumpaklausīga un ir labojusies. Konkrētajā gadījumā soda mērķis ir sasniedzams ar apsūdzētās neizolēšanu no sabiedrības. Šāds sods ir ne vien taisnīgs un apsūdzētās izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam adekvāts, bet arī atbilstošs apsūdzētās personībai un soda preventīvo mērķu sasniegšanai.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka konstatēts viens apsūdzētās atbildību mīkstinošais apstāklis un viens atbildību pastiprinošais apstāklis noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Ievērojot to, ka apsūdzētā izmantoja savas tiesības un piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanas sods nosakāms nosacīti uz pieciem mēnešiem ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Nosacīti notiesātās pārraudzība, ievērojot viņas deklarēto dzīvesvietu /adrese/ *(lietas 63.lapa)*, uzdodama Valsts probācijas Jēkabpils teritoriālajai struktūrvienībai.

Apsūdzētajai 2016.gada 17.novembrī piemērotais drošības līdzeklis - uzturēšanās noteiktā vietā *(lieta 62.lapa)* - atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai, tā garantējot, ka apsūdzētā neizvairīsies no sprieduma izpildes, kā to noteic Kriminālprocesa likuma 241.panta trešā daļa.

Izlemjot rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem lietā, kā to noteic Kriminālprocesa likuma 529.pants, tiesa secina, ka piecu *euro* banknote ar Nr.VA6634607411 saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu atdodama Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa amatpersonai; viena caurspīdīga pudele ar šķidrumu, kam ir alkoholam raksturīga smaka, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 4.punktu iznīcināma;

divas 50 centu monētas, sešas piecu *euro* banknotes ar numuriem MA0847436312, MA0863457041, VA6515731658, MA0543506438, VA5777551622, MA0893439911 un viena piecdesmit *euro* banknote ar numuru S24579394351 saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu atdodamas /pers. A/; septiņi CD diski ar sakaru kontroles ierakstiem, kas glabājas Valsts policijas Zemgales reģiona Jēkabpils iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļā, iznīcināmi.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527.- 530.pantu tiesa

nosprieda

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 221.[1] panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 (vienu) gadu.

Nosacīti notiesātās /pers. A/ pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienesta Jēkabpils teritoriālajai struktūrvienībai.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli - uzturēšanās noteiktā vietā - atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Lietiskos pierādījumus:

- piecu *euro* banknoti ar Nr.VA6634607411 – atdot Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa amatpersonai;
- vienu caurspīdīgu pudeli ar šķidrumu, kam ir alkoholam raksturīga smaka – iznīcināt;
- sešas piecu *euro* banknotes ar Nr.MA0847436312, MA0863457041, VA6515731658, MA0543506438, VA5777551622, MA0893439911 un vienu piecdesmit *euro* banknoti ar Nr.S24579394351, divas 50 centu monētas – atdot /pers. A/;
- septiņus CD diskus ar sakaru kontroles ierakstiem - iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas, sūdzību vai protestu iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams tiesas kancelejā 2017.gada 23.martā.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa